

[Udenrigsministeren]

Spørgsmålet om menneskerettighedssituationen i Sovjetunionen er også genstand for løbende overvejelser inden for det europæiske politiske samarbejde, navnlig i forbindelse med CSCE-processen.

Den aktuelle menneskerettighedssituation må i princippet anses for at være den samme i Estland, Letland og Litauen som i Sovjetunionen som helhed.

Der meldes lejlighedsvis om politiske retsager i de tre republikker, i Litauen mod dissidentgrupper i forbindelse med den stærke katolske kirke, i Letland i forbindelse med kampagner mod korruption og slap arbejdsdisciplin og i Estland, hvor indflydelsen fra Vesten er mærkbar gennem finske massemedier og turistbesøg.

Om de enkelte sprogs stilling kan bemærkes, at det nationale sprog i Litauen, hvor det litauiske befolkningselement fortsat er det overvejende, står stærkt. De tilflyttende russere må ofte lære sig litauisk for at kunne klare sig.

I Letland taler store dele af befolkningen udmærket russisk, og den betydelige tilflytning af russere synes at blande sig med den nationale befolkning.

I Estland forekommer den talmæssigt lille estiske nationalitet vigende over for den betydelige tilflytning af russere.

Spm. nr. S 1507

Til indenrigsministeren (29/7 85) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Vil ministeren foranledige, at alle landets amter vælger et uvildigt tilsynsævn, hvis hovedopgave skal være ved uanmeldte besøg at kontrollere, om det nye cirkulære om fastspænding af patienter på psykiatriske hospitaler virker efter hensigten?«

Begrundelse

Landets psykiatriske sygehuse og afdelinger og de tilknyttede plejehjem modtog cirka den 1. juli med posten et cirkulære fra sundhedsstyrelsen med faste regler for, hvordan og hvornår der må bruges tvangsmidler over for sindslidende patienter.

En undersøgelse fra foråret har vist, at der hersker nogen usikkerhed om, hvornår plejepersonale må bruge foranstaltninger, der skal beskytte især ældre såkaldt senilkonfuse pati-

enter mod at komme til skade ved fald fra seng eller stol.

Sundhedsstyrelsen mener derfor, at der er behov for en præcisering af reglerne, og i en pressemeddelelse henviser styrelsen da også til den senere tids meget heftige debat om brugen af tvangsmidler og beskyttelsesforanstaltninger.

De nye regler gælder fra den 1. august. Cirkulæret slår fast, hvordan tvangsmidler som fastspænding må anvendes, og hvornår det må ske. Det understreges, at fastspændinger skal besluttes af en læge – og kun må bruges, hvis lægen har vurderet, at det ikke er tilstrækkeligt med f.eks. øget tilsyn af plejepersonale.

Af sundhedsstyrelsens vejledning fremgår det også, at enhver brug af tvangsmidler over for psykiatriske patienter fremover skal registreres, dels til patientens egen journal, dels i en særlig, nyoprettet protokol for afdelingen, som skal indeholde de relevante oplysninger, heriblandt det implicerede personales navne.

Der skelnes i cirkulæret mellem tvangsmidler og beskyttelsesforanstaltninger. Brugen af tvangsmidler omfatter læderbælter, handsker og fodremme og skal i hvert enkelt tilfælde besluttes af en læge.

Beskyttelsesforanstaltninger kan derimod ordineres af lægen efter patientens behov – dvs. at beslutningen overlades til sygeplejersken i det enkelte tilfælde.

CD er positivt indstillet med hensyn til nævnte ændringer og forordninger, såfremt virkningerne kontrolleres af et uvildigt 3–4 personers tilsynsævn, som i visse tilfælde kan referere direkte til embedslægen, sundhedsstyrelsen eller i særlig alvorlige tilfælde indenrigsministeriet.

Svar (15/8 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Amtskommunerne har ansvaret for driften af de psykiatriske sygehuse/afdelinger og de tilknyttede plejehjem. Herudover fører embedslægerne i medfør af lov om embedslæger bl.a. tilsyn med disse institutioner.

Med udsendelse af sundhedsstyrelsens cirkulære af 28. juni 1985 om anvendelse af tvangsmidler og beskyttelsesforanstaltninger over for patienter på psykiatriske sygehuse og afdelinger samt de dertil knyttede plejehjem m.v. har sundhedsstyrelsen på bag-